

Startbijeenkomst Lokale Inclusieagenda

21 juni vond de eerste werkbijeenkomst voor de Lokale Inclusie Agenda plaats. Bij deze werkbijeenkomst gingen medewerkers van de gemeente samen met inwoners die een beperking hebben aan de slag met de Lokale Inclusie Agenda, die straks aan de gemeenteraad wordt aangeboden. In totaal zullen er drie werkbijeenkomsten plaatsvinden.

De startbijeenkomst werd uitgevoerd door leden van de "Commissie Sittard-Geleen Inclusief", met ondersteuning van de Werkgroep Integrale Toegankelijkheid, onder het motto: "Niets over ons zonder ons". De commissie Sittard-Geleen Inclusief is ook onderdeel van de Wmo-raad en adviesraad chronisch zieken en gehandicapten.

Tijdens de bijeenkomst waren 26 vertegenwoordigers van inwoners met beperkingen en 20 medewerkers van de gemeente aanwezig.

Na inspirerende toespraken van wethouder Leon Geilen van Sittard-Geleen en Margriet van Kampenhout van de Alliantie VN-verdrag ging de groep uiteen in drie werkgroepen. De thema's van de drie werkgroepen waren: Bereikbaarheid, Bruikbaarheid en Begrijpelijkheid.

De opbrengst van de werkgroepen is gedocumenteerd. Zie hiervoor het onderstaande verslag.

Vooraf

- Opmerkingen met gelijke strekking zijn samengevoegd.
- De opmerkingen vallen soms onder meerdere rubrieken en zijn in de meest voor de hand liggende rubriek gezet.
- Waar toegankelijkheid gebruikt wordt, is dat vervangen door inclusie, tenzij duidelijk is dat het gaat om fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- De meeste opmerkingen overstijgen de begrippen Bereikbaarheid, Bruikbaarheid en Begrijpelijkheid, begrippen die als kapstok zijn gebruikt, en komen niet meer terug bij onderstaande rubricering.
- De meeste opmerkingen gingen ofwel over bewustwording, ofwel over het betrekken van inwoners met beperkingen bij het maken van de plannen, zoals het ontwerpen van gebouwen en de openbare ruimte.

De rubrieken

Bewustwording

- Werk aan bewustwording, bijvoorbeeld bij woningcorporaties, maar ook bij opdrachtnemers, zoals architecten. Daarbij gaat de functie die een ruimte heeft boven het design.
- Neem alle partijen mee in het proces van bewustwording m.b.t. wonen, werken en recreëren; als je dit consequent doet dan wordt de samenleving uiteindelijk inclusief.
- Laat inwoners zonder beperking zelf ervaren hoe het is om een beperking te hebben.
- Inclusie is ook: anders kijken naar ruimte, ontwerp en uitvoering. Inclusie hoeft dan niet duurder te zijn.
- Bij bruikbaarheid moeten wij, mensen met beperkingen, wel reëel zijn.
- Bevorder het anders denken over inclusie bij ontwerpers en stimuleer het bedenken van oplossingen voor inclusieproblemen.
- Denk ook aan multifunctioneel gebruik van ruimtes.
- Draag in de communicatie van de gemeente uit dat de gemeente inclusief beleid belangrijk vindt.

Betrek inwoners met beperkingen erbij

- Houdt al bij de eerste fase van het ontwerp rekening met inwoners met beperkingen. Ontwerper, pretendeer niet dat jij het beter weet, maar betrek de doelgroep erbij.
- Pleeg al bij het maken van de plannen overleg met inwoners met beperkingen; betrek inwoners met beperkingen structureel bij het ontwerp, bij het toegankelijk maken van een gebouw en de omgeving.
- Zorg vooraf voor overeenstemming met inwoners met beperkingen over het ontwerp.
- Ontwerper, architect, medewerker; werk samen met (vertegenwoordigers van) de doelgroep, betrek ervaringsdeskundigen erbij.
- Leg vast dat alle betrokken clusters en teams inclusief beleid voeren en dus het VN-verdrag uitvoeren. Toets of dit ook feitelijk gebeurt. Start hier al bij de beleidsvorming mee. Maak inclusief beleid de standaard.
- Leg inclusie in beleid vast voor alle afdelingen.
- Iedereen is ambassadeur van het VN-verdrag.
- Ga en blijf in gesprek met ervaringsdeskundigen.
- Zorg voor kennisoverdracht bij de medewerkers over inclusie en toegankelijkheid bij bouwen.

Deskundigheid en houding van de medewerkers

- Zorg ervoor dat medewerkers deskundig zijn in de omgang met inwoners met beperkingen (zoals dementie, visuele en auditieve beperkingen enzovoorts).
- School medewerkers in de omgang met inwoners met beperkingen, zodat ze optimaal service kunnen verlenen.
- Verwacht van de medewerkers dat ze service verlenen zonder dat een inwoner dit als onplezierig ervaart.
- School enkele medewerkers van het Klant Contact Centrum in de omgang met mensen met specifieke beperkingen.
- Medewerker: ga de dialoog aan met de inwoners, luister goed naar ze.
- Neem de tijd voor het contact met de inwoner met beperkingen, geef begrijpelijke informatie in gemakkelijke taal. Lever maatwerk maar betuttel niet. Wees ontvankelijk voor de bijzondere omstandigheden waar de inwoner zich in bevindt.
- Houd rekening met inwoners met alle soorten beperkingen, ook als die niet meteen zichtbaar zijn, bijvoorbeeld inwoners met niet-aangeboren hersenletsel, afasie enzovoorts.

Inrichting van publieksruimten

- Zorg ervoor dat balies en loketten, maar ook stoelen en banken, in publieksruimtes bruikbaar zijn voor inwoners met beperkingen. Denk ook aan deuren; draaideuren zijn vaak een belemmering. Dat geldt ook voor hoogteverschillen in de vloer.
- Pas het digitale systeem van klantbenadering aan, zodat inwoners met beperkingen er ook gebruik van kunnen maken.
- Zorg voor een rustige ruimte om het gesprek met de klant te voeren, sommige mensen hebben dat nodig.

Vergunningverlening en subsidieverlening

- Toets bij vergunningverlening (bijvoorbeeld voor evenementen, terrassen, markten enzovoorts) standaard of e.e.a. voldoet aan de toegankelijkheidseisen. Handhaaf deze vervolgens ook.
- Heb bij de organisatie van alle evenementen aandacht voor inclusie.
- Neem inclusie op als voorwaarde bij subsidieverlening aan instellingen en vergunningverlening voor evenementen.

Informatie

- Maak informatie toegankelijk voor iedereen, dus ook voor inwoners met beperkingen.
- Digitale systemen zijn er voor de mensen, niet andersom.
- Bouw de website logischer op. Nu moet de gebruiker teveel doorklikken.

- Werk meer met beelden en minder met teksten. Ondersteun teksten met beelden.
- Bied informatie op meer manieren aan, zodat de inwoner kan kiezen voor de manier die bij hem past; via internet, telefonisch, persoonlijk.
- Schrijf begrijpelijk; op niveau B1. Doe dat ook als je spreekt. Vermijd ambtelijk jargon.
- Houd rekening met mensen die niet kunnen lezen.
- Zorg ervoor dat formulieren en brieven begrijpelijk zijn: gebruik niet teveel juridische termen en minder afkortingen.
- Wees eenduidig in het gebruik van borden en pictogrammen, zorg voor duidelijke bewegwijzering. Zorg voor meer uniformiteit in bewegwijzering.
- Bedenk hoe we mensen die geen gebruik maken van digitale middelen alsnog kunnen bereiken.

Ondernemers, organisaties, instellingen

- Neem opticien Gijsen als goede voorbeeld van een ondernemer die aandacht heeft voor inclusie.
- Geef een keurmerk, bijvoorbeeld via een vignet aan de gevel, aan gebouwen die toegankelijk zijn. Zie hiervoor ook de gemeente Beek.
- Nodig ondernemers uit en laat ze ervaren hoe het is om een beperking te hebben.

Praktische en concrete adviezen

- Pas de tijdsinstelling van verkeerslichten aan inwoners met beperkingen aan, voorbeeld bij de oversteekplaats Tempelplein.
- Verbeter de toegankelijkheid rondom de bus- en treinstations (niet de stations zelf maar de wegen ernaartoe).
- Maak het openbaar vervoer toegankelijker.
- Realiseer een toegankelijkheidsmeldpunt in de gemeente.
- Zorg voor toegankelijke toiletten in de horeca.
- Zorg voor voldoende invalidenparkeerplaatsen.
- Zorg voor een prikkelarm tijdstip tijdens kermissen, speciaal voor inwoners die dit nodig hebben.
- Plaats straatmeubilair zo dat het de doorgang niet belemmert.
- Schouw de wijken regelmatig samen met inwoners met beperkingen.
- Maak invalidenparkeerplaatsen drie uur gratis met gebruikmaking van een parkeerschijf.
- Zorg voor toegankelijke openbare toiletten.
- Denk ook aan toegankelijkheid bij ontwerp van ruimten, gebouwen, deuren, trappen, bedieningspanelen, stoepen.

Overige

- Betrek kinderen bij mensen met beperkingen.
- Kies niet voor tijdelijke maar voor blijvende oplossingen.
- Zorg ervoor dat inclusie onder de aandacht blijft.
- Inclusie is niet alleen een gemeentelijk probleem, trek het breder.